

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

15 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Timofti Vladimir

Judecători - Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena, Boico Victor,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2020, în cauza penală în privința lui

Lebejin Valentina xxxx xxxx xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.07.2018 – 19.11.2018;

Instanța de apel: 03.12.2018 – 13.02.2019;

Instanța de recurs: 29.03.2019 – 18.06.2019;

Instanța de apel: 01.08.2019 – 03.03.2020;

Instanța de recurs: 19.12.2019 – 15.12.2020.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 19 noiembrie 2018, a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Lebejin Valentina în baza art.361 alin.(2) lit. b) Codul penal, în temeiul prevederilor art.332, 275 pct. 9) Cod de procedură penală.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Lebejin Valentina, a fost învinuită de către organul de urmărire penală pentru faptul că, în perioada anului 1998, aflându-se în mun. Chișinău, având scopul deținerii și folosirii documentelor oficiale false care acordă drepturi și eliberează de obligații, împreună și de comun acord cu persoane neidentificate până la moment de către organul de urmărire penală, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor lor, prevăzând urmările prejudiciabile, admitând și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, au recurs la confecționarea ilegală a certificatului de naștere seria xxxx, eliberat de către DRSC, r-nul Cahul la 21.07.1998, pe numele lui Moraru Valentina, deținând documentul fals de importantă deosebită până la 06 aprilie 2017. S-a indicat în rechizitoriu că în continuarea acțiunilor sale, urmărind scopul perfectării actelor necesare pentru a obține pensia în Italia, a întocmit o procură pe numele soțului, Lebejin Vasile, prin intermediul căruia, la 06 aprilie 2017, a prezentat certificatul de naștere fals la Direcția Apostilă a Ministerului Justiției, situată în mun. Chișinău, str. 31 august 1989, nr. 82, fiind constatat

prin răspunsul primit de la Serviciul Stare Civilă nr. 01/06-13139 din 13 aprilie 2017 că, certificatul de naștere seria Xxxx, pe numele lui Moraru Valentina, nu este autentic. În rechizitoriu s-a făcut referire la raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-5730 din 27 octombrie 2017, potrivit căruia, certificatul de naștere în original, seria Xxxx, pe numele lui Moraru Valentina, în litigiu a fost confecționat din hârtie specială de filigran, cu ajutorul aparatelor de multiplicare imprimată laser color (rețeaua de protecție, rama cu ghiloș și rozele, rechizitelor, rubricilor, seriei, număr, opresiunea de șampilă conține careva grade de securitate-nu la întreprinderea specializată în confecționarea blanchetelor de acest tip.

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, procurorul, a contestat cu apel, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata Lebejin Valentina, să fie recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 950 unități convenționale.

În motivarea apelului procurorul a menționat că, a prezentat documentul Agenției Servicii Publice, prin care se confirmă faptul că certificatul de naștere este fals; martorul Lebejin Vasile a oferit alte declarații decât la urmărirea penală.

Instanța de judecată a reținut că, nu a fost adus la cunoștință părților raportul de expertiză conform art.145 Cod de procedură penală, fapt ce denotă că, a fost încălcat dreptul la apărare.

Acuzatorul a menționat că la dispunerea expertizei inculpata nu se afla pe teritoriul Republicii Moldova, fiind anunțată în căutare, ultima a fost găsită și nemijlocit i s-a adus la cunoștință materialele cauzei penale conform art.293-294 Cod de procedură penală, inclusiv raportul de expertiză în prezenta avocatului, unde părțile nu au avut nici o obiecție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2019, a fost respins ca nefondat apelul declarat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că sunt prezente circumstanțe ce condiționează încetarea procesului. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

În susținerea învinuirii aduse, partea acuzării a prezentat următoarele probe: declarațiile martorului Lebejin Vasile, declarațiile inculpatei Lebejin Valentina, raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-5730 din 27.10.2017.

Din materialele cauzei instanța de apel a constatat că, inculpatei Lebejin Valentina și apărătorului său nu li s-au adus la cunoștință de către organul de urmărire penală despre dispunerea efectuării expertizei tehnice, nu a informat în scris părțile despre obiectul expertizei judiciare și întrebările la care trebuie să dea răspunsuri expertul și le explică părților că au dreptul de a face observații cu privire la aceste întrebări și de a cere modificarea sau completarea lor, precum și dreptul de a cere numirea a câte un expert recomandat de fiecare dintre ele pentru a participa la efectuarea expertizei judiciare, or, în cazul absenței bănuitei, organul de urmărire penală urma să asigure bănuita cu asistență juridică garantată de stat și să aducă la cunoștință dispunerea efectuării expertizei, pentru a asigura exercitarea dreptului la apărare a bănuitei la acea etapă procesual penală.

La caz, instanța de apel a reținut că expertiza a fost dispusă cu încălcarea unor norme imperative. În speța respectivă, raportul de expertiză constituie o probă directă referitor la existența obiectului material al infracțiunii, fiind o probă foarte importantă.

Această probă a fost administrată fără a ține cont de principiul contradictorialității. Astfel, inculpata nu a avut posibilitatea să formuleze întrebări (care, ținând cont de specificul falsului, sunt deosebit de importante) care nu au fost formulate de partea acuzării la momentul dispunerii efectuării expertizei, nu a avut posibilitatea reală de a solicita implicarea unui expert, nu a avut posibilitatea să cunoască expertul pentru a decide, la necesitate recuzarea acestuia. În condiția în care, partea apărării nu a avut acces corespunzător la un mijloc de probă care este decisiv pentru soluționarea corectă a cazului, este afectată echitatea procesului într-o manieră iremediabilă.

Conform art.157 alin.(2) Cod de procedură penală, documentele se anexează prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței, la materialele dosarului și se păstrează atâta timp cât se păstrează dosarul respectiv. În cazul în care documentele în original sunt necesare pentru evidentă, rapoarte sau în alte scopuri legale acestea pot fi restituite deținătorilor, dacă este posibil fără a afecta cauza, copiile de pe acestea păstrându-se în dosar. La caz, urmează a fi menționat că, acest act (certificatul de naștere seria Xxxx, eliberat de către DRSC r-nul Cahul) care, de asemenea, este o probă directă și decisivă, nu a fost administrat conform procedurii stabilite.

5. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel, procurorul a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Recurentul a invocat că decizia instanței de apel este contrară stării de fapt stabilite în baza materialelor cauzei penale examinate în cadrul cercetării judecătorești, or, instanțele de fond au încetat procesul penal, deoarece în cadrul cercetării judecătorești s-a confirmat faptul că, Lebejin Valentina nu a cunoscut despre pretinsul fals al certificatului de naștere. Referitor la încadrarea juridică a faptei inculpatei, instanțele de fond nu s-au expus, deși erau obligate să se expună asupra calificării faptei sau dacă nu a fost calificată corect. Prin urmare, instanța de apel nu a ținut cont de probele care au fost cercetate în instanță și care dovedesc vinovăția inculpatei.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit la Curții Supreme de Justiție din 18 iunie 2019, a fost admis recursul declarat, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. Instanța de recurs a statuat că, instanța de apel prin decizia sa a dispus respingerea apelului procurorului cu menținerea sentinței privind încetarea procesului penal în privința lui Lebejin Valentina în baza art.361 alin.(2) lit. b) Codul penal, în temeiul prevederilor art.332, 275 pct. 9) Cod de procedură penală.

Însă circumstanțele la care a făcut referire instanța de apel nu cad sub incidența pct. 6) alin.(1) art.391 Cod de procedură penală, prin urmare, procesul penal pe motivele indicate de către instanță nu poate fi încetat.

De asemenea, instanța de recurs a reținut că, instanța de apel examinând apelul declarat de procuror, și-a întemeiat soluția bazându-se în exclusivitate pe constatările făcute de prima instanță și partea apărării, fără a lua în calcul că, lipsa de probe sau declararea probelor nule (certificatul de naștere seria Xxxx, eliberat de către DRSC r-nul Cahul), duce la pronunțarea

unei hotărâre de achitare și nicidecum la încetarea procesului penal.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2020, a fost admis apelul declarat, casată integral sentința, inclusiv din oficiu și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Lebejin Valentina a fost achitată de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, din motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

7.1. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a considerat că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond a analizat unilateral cumulul de probe și eronat a adoptat o sentință privind încetarea procesului penal intentat în privința lui Lebejin Valentina în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, în temeiul prevederilor art.332, 275 pct. 9) Cod de procedură penală.

Drept urmare, instanța de apel a reținut că potrivit art.275 pct. 9) Cod de procedură penală, stipulează că, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

Cele expuse la pct. 9) al art.275 Cod de procedură penală, repetă conținutul art.391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, însă cu o importanță de concretizare și anume că alte circumstanțe care exclud sau condiționează efectuarea urmăririi penale, trebuie să fie prevăzute de lege.

Conform prevederilor art.391 Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se pronunță în situația în care instanța constată existența unuia din cazurile prevăzute în alin.(1) al normei vizate.

Potrivit art.332 Cod de procedură penală instanța este obligată să înceteze procesul penal dacă, pe parcursul judecării cauzei, se constată circumstanțe prevăzute de lege, inclusiv cele expuse în alineatul precedent din prezenta decizie.

Conform prevederilor art.391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală la circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea pornirii penale sau tragerea la răspundere penală se referă situațiile:

- există cel puțin unu din cazurile prevăzute în art.35 Cod penal (legitima apărare, riscul întemeiat, ș.a.) care înlătură caracterul penal;
- renunțarea de bună voie la săvârșirea infracțiunii în condițiile art.56 Cod penal;
- persoana nu a atins vârsta la care poate fi trasă la răspundere penală;
- persoana a săvârșit fapta prejudiciabilă în stare de iresponsabilitate și nu este necesară aplicarea măsurilor cu caracter medical;
- în cazul când conform legislației făptuitorul este liberat de răspundere penală (art.217 alin.(5), 278 alin.(6), 282 alin.(2), 290 alin.(3), 325 alin.(4), 334 alin.(4), 337 alin.(2), 362 alin.(4), 371 alin.(5) Cod penal).

Dacă aceste circumstanțe sunt constatate în cursul urmăririi penale, se va dispune încetarea urmăririi penale, iar dacă în mersul judecării cauzei se va înceta procesul penal în instanță.

Circumstanțele la care a făcut referire instanța de fond nu cad sub incidența pct. 6) alin.(1) art.391 Cod de procedură penală, prin urmare, procesul penal pe motivele indicate de către instanță nu poate fi încetat.

Instanța de apel a menționat că procurorul a susținut că vinovăția inculpatei s-a confirmat prin probele administrate în mod legal la faza de urmărire penală; procesul verbal de audiere a

martorului Lebejin Vasile, procesul verbal de audiere a învinuitei Lebejin Valentina și Raportul de expertiză nr.34/12/1 - R-5730 din 27.10.2017. Acest raportul de expertiză, indicat și în rechizitoriu, nu a fost prezentat pentru cercetare în modul convenit, în condițiile prevăzute de art.373 Cod de procedură penală, în ședința de judecată publică, în prezenta inculpatei și a apărătorului său, și în conformitate cu prevederile art.94 alin.(1) pct. 9) Cod de procedură penală, nu poate fi admis ca probă.

De asemenea, instanța de apel a stabilit că certificatul de naștere seria Xxxx, care constituie pretinsul obiect al învinuirii aduse inculpatei, nu a fost indicat în rechizitoriu ca probă principală și nu s-a expus descrierea acestuia ca probă, așa după cum cer prevederile art.296 Cod de procedură penală și nici nu a fost recunoscut ca corp delict prin ordonanță, în conformitate cu prevederile art.158 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel verificând procedura de numire a expertizei judiciare tehnice pe marginea certificatului de naștere seria Xxxx, a constatat că inculpatei Lebejin Valentina și apărătorului său nu i s-au adus la cunoștință de către organul de urmărire penală despre dispunerea efectuării expertizei tehnice, nu au fost informate în scris părțile despre obiectul expertizei judiciare și întrebările la care trebuie să dea răspunsuri expertul și le explică părților că au dreptul de a face observații cu privire la aceste întrebări și de a cere modificarea sau completarea lor, precum și dreptul de a cere numirea a câte un expert recomandat de fiecare dintre ele pentru a participa la efectuarea expertizei judiciare, or, în cazul absenței bănuitei, organul de urmărire penală urma să asigure bănuita cu asistență juridică garantată de stat, și urma să aducă la cunoștință dispunerea efectuării expertizei, pentru a asigura exercitarea dreptului la apărare a bănuitei la acea etapă procesual penală.

Din materialele cauzei rezultă că inculpatei și apărătorului său i s-a adus la cunoștință raportul de expertiză la 16.07.2018, odată cu aducerea la cunoștință despre finisarea urmăririi penale și a tuturor materialelor cauzei.

Instanța de apel a menționat faptul că, învinuita și apărătorul său au luat cunoștință cu raportul de expertiză la momentul aducerii la cunoștință a materialelor acumulate la faza urmăririi penale, nu poate constitui respectarea dreptului apărării inculpatei în temeiul prevederilor art.145 alin.(1) Cod de procedură penală, la faza dispunerii expertizei. Ca consecință, decede ca mijloc de probă și înscrisul Agenției Servicii Publice a RM nr. 0217253 din 15.10.2018, prezentat de acuzatorul ce stat.

De asemenea, instanța de apel a indicat că, în cadrul cercetării judecătorești, s-a confirmat faptul că, Lebejin Valentina nu a cunoscut despre pretinsul fals al certificatului de naștere. Acest fapt, a fost confirmat și de către martorul Lebejin Vasile, care a fost audiat în ședința de judecată în instanța de fond, martorul acuzării care a confirmat că, nu a cunoscut că certificatul de naștere este fals. Or, în cazul în care cunoștea că certificatul de naștere este fals, avea să primească un duplicat pe care î-l prezenta la Ministerul Justiției.

Prin urmare, a conchis că, în cadrul judecării cauzei, n-au fost aduse careva probe pertinente, concludente, utile și veridice, care ar corobora între ele și ar demonstra că inculpata Lebejin Valentina a comis fapta incriminată prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal.

8. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, procurorul a declarat recurs ordinar, invocând drept temei de casare prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel,

în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, procurorul a invocat că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Susține acuzatorul de stat că în cazul în care instanța de apel nu a fost de acord cu aprecierea probelor și a ajuns la concluzia achitării inculpatei de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, aceasta urma să dezvăluie concluzia formulată expunându-și punctul de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și puse la baza deciziei de achitare, fapt care pe caz nu a avut loc, fiind efectuată o apreciere eronată și formală de ordin general al probelor și circumstanțelor cauzei penale, în derogare de la prevederile art.101 Cod de procedură penală, punând accentul doar pe depozițiile și versiunea inculpatei.

Consideră recurentul, că vinovăția inculpatei se dovedește prin sesizarea Agenției Servicii Publice, prin care se confirmă faptul că certificatul de naștere este fals; raportul de expertiză nr.34/12/1-R-5730 din 27.10.2017; declarațiile martorului Lebejin Vasile depuse la urmărirea penală.

Acuzarea consideră inadmisibilă poziția instanțelor de judecată, care au reținut că, a fost încălcat dreptul la apărare a inculpatei prin faptul că nu a fost adus la cunoștință părților raportul de expertiză conform art.145 Cod de procedură penală, menționând că la dispunerea expertizei inculpata nu se afla pe teritoriul Republicii Moldova, fiind anunțată în căutare, ultima a fost găsită și nemijlocit i s-a adus la cunoștință materialele cauzei penale conform art.293-294 Cod de procedură penală, inclusiv raportul de expertiză în prezenta avocatului, unde părțile nu au avut nici o obiecție.

În concluzie acuzarea consideră că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de către procuror în apel, din ce reiese că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, ceea ce echivalează conform prevederilor art.435 Cod de procedură penală cu nerezolvarea fondului apelului, din care considerente decizia urmează a fi casată cu rejudecarea cauzei în apel.

9. Avocatul Șoțchi Inna în numele inculpatei Lebejin Valentina, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către procuror, solicitând respingerea acestuia, deoarece decizia instanței de apel este corectă și corespunde legii.

10. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din considerentele ce urmează a fi desfășurate în cele ce urmează.

Astfel, potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de

drept formal și material.

Potrivit art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de către instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea precum și de a constata motivele care au dus la emiterea soluției contestate.

Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Conform art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

După cum rezultă din conținutul cererii de recurs declarate în speță, procurorul își întemeiază dezacordul cu decizia contestată pe temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit, constată că această instanță, nu a respectat întru totul prevederile art.art.414 alin.(1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, comițând erori de drept care au afectat hotărârea emisă, astfel stabilindu-se incidența temeiurilor de casare invocate de către partea acuzării.

Totodată, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că potrivit art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudicare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

În conformitate cu art.419 Cod de procedură penală, rejudicarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, întrucât decizia contestată nu conține motive clare pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal lărgit remarcă, că după remiterea cauzei spre rejudicare de către instanța de recurs, instanța de apel avea obligația să verifice legalitatea sentinței sub aspectul prezenței în acțiunile inculpatei a elementelor constitutive ale infracțiunii incriminate potrivit actului de învinuire, atât prin prisma practicii unitare cât și în raport cu probatoriul administrat la dosar, însă contrar acestor indicații, aspectele evidențiate au fost lăsate fără soluționare sau examinate superficial.

În acest sens se evidențiază, că în situația în care instanța de apel a ajuns la concluzia că

inculpata Lebejin Valentina urmează a fi achitată de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, și nu a fost de acord cu aprecierea probelor prezentate de către procuror, aceasta urma să dezvăluie soluția adoptată și să își expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii, fapt ce pe caz nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere eronată și formală de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei penale, lăsând fără justă apreciere probatoriul administrat pe cauză.

Astfel, se va evidenția că potrivit rechizitoriului, lui Lebejin Valentina i-a fost incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, pentru faptul, că în perioada anului 1998, aflându-se în mun. Chișinău, având scopul deținerii și folosirii documentelor oficiale false care acordă drepturi și eliberează de obligații, împreună și de comun acord cu persoane neidentificate până la moment de către organul de urmărire penală, dându-și seama de caracterul prejudiciabil ale acțiunilor lor, prevăzând urmările prejudiciabile, admitând și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, au recurs la confecționarea ilegală a certificatului de naștere seria xxxx, eliberat de către DRSC, r-nul Cahul la 21.07.1998, pe numele lui Moraru Valentina, deținând documentul fals de importantă deosebită până la 06 aprilie 2017. S-a indicat în rechizitoriu că în continuarea acțiunilor sale, urmărind scopul perfectării actelor necesare pentru a obține pensia în Italia, a întocmit o procură pe numele soțului, Lebejin Vasile, prin intermediul căruia, la 06 aprilie 2017, a prezentat certificatul de naștere fals la Direcția Apostilă a Ministerului Justiției, situată în mun. Chișinău, str. 31 august 1989, nr. 82, fiind constatat prin răspunsul primit de la Serviciul Stare Civilă nr. 01/06-13139 din 13 aprilie 2017 că, certificatul de naștere seria xxxx, pe numele lui Moraru Valentina, nu este autentic. În rechizitoriu s-a făcut referire la raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-5730 din 27 octombrie 2017, potrivit căruia, certificatul de naștere în original, seria xxxx, pe numele lui Moraru Valentina, în litigiu a fost confecționat din hârtie specială de filigran, cu ajutorul aparatelor de multiplicare imprimată laser color (rețeaua de protecție, rama cu ghiloș și rozele, rechizitelor, rubricilor, seriei, număr, opresiune de ștampilă, conține careva grade de securitate-nu la întreprinderea specializată în confecționarea blanchetelor de acest tip.

Potrivit sentinței, procesul penal intentat în privința lui Lebejin Valentina în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, a fost încetat în temeiul prevederilor art.art.332, 275 pct. 9) Cod de procedură penală, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către procuror, și totodată ca instanță de rejudecare, având în sarcină indicațiile instanței de recurs din prima rundă a procedurilor, a ajuns la concluzia că Lebejin Valentina urmează a fi achitată de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, din motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Analizând decizia contestată în raport cu temeiurile de casare invocate de către procuror, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel a omis să se expună asupra argumentelor acuzării.

La acest segment, instanța de apel a reprodus unele repere teoretice privind componența infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, însă, fiind abilitată cu împuterniciri de a judeca fondul cauzei, instanța de apel urma să motiveze complet și obiectiv argumentele acuzării, oferind un răspuns motivat asupra invocărilor procurorului în calitate de apelant.

În fundamentarea soluției pronunțate, instanța de apel a accentuat, că „*în cadrul cercetării judecătorești s-a confirmat faptul că, Lebejin Valentina nu a cunoscut despre pretinsul fals al*

certificatului de naștere. Acest fapt, a fost confirmat și de către martorul Lebejin Vasile, care a fost audiat în ședința de judecată în instanța de fond, martorul acuzării care a confirmat că, nu a cunoscut că certificatul de naștere este fals. Or, în cazul în care cunoștea că certificatul de naștere este fals, avea să primească un duplicat pe care î-l prezenta la Ministerul Justiției.

Colegiul penal conchide că în acțiunile inculpatei Lebejin Valentina lipsește componența infracțiunii prevăzute la art.361 alin.(2) lit. b) Codul penal.

Se subliniază că în cadrul judecării cauzei n-au fost aduse careva probe pertinente, concludente, utile și veridice, care ar corobora între ele și ar demonstra că inculpata Lebejin Valentina a comis fapta incriminată prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Codul penal.”

Apoi, indicând că, „(...) învinuirea adusă inculpatei Lebejin Valentina se bazează pe presupuneri probele prezentate de partea acuzării nu confirmă vinovăția acesteia în comiterea faptelor reținute prin rechizitoriu.

În așa mod, Colegiul penal ține să menționeze că, acuzarea nu a prezentat nici o probă directă în sprijinul învinuirii aduse inculpatei Lebejin Valentina și nu a înlăturat dubiile rezonabile referitor la nevinovăția acesteia.”

Indicând în descriptiv că: „(...) Colegiul Penal, analizând probele prezentate de acuzare și apreciindu-le prin prisma prevederilor art.101 Cod Procedură Penală, consideră că, vinovăția lui Lebejin Valentina în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Codul penal, nu a fost dovedită prin probe suficiente, pertinente, concludente și utile, administrate în conformitate cu legea procesuală penală, și în faptele inculpatului lipsește componența acestei infracțiuni.”

În această consecutivitate, se reține că instanța de apel a enunțat în repetate rânduri că nici una din probele acumulate la urmărirea penală și cercetate în ședința instanței de apel nu confirmă că fapta inculpatei Lebejin Valentina întrunește elementele infracțiunii.

De altfel, din analiza textului deciziei supuse recursului, se atestă că, instanța de apel a trecut în revistă probatoriul administrat în dosar fără a oferi aprecierea acestora așa cum o cer prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit cărora fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

*Colegiul penal lărgit evidențiază că, instanța de apel ajungând la concluzia că, Lebejin Valentina urmează a fi achitată de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, în conținutul deciziei printr-o frază generală s-a limitat la enumerarea probelor examinate în cadrul instanței de apel și anume „*declarațiile inculpatei Lebejin Valentina; declarațiile martorului Lebejin Vasile; raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-5730 din 27.10.2017*”, însă fără a verifica minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludenței, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, punând accentul doar pe depozițiile și versiunea inculpatei, concluzionând că acuzarea nu a prezentat nici o probă directă în sprijinul învinuirii aduse inculpatei Lebejin Valentina.*

La acest capitol instanța de recurs ține să menționeze că, conform probelor acumulate se constată că, însuși inculpata a recunoscut că în anul 1998 s-a dus la Cahul, dat fiind faptul că este de baștină de acolo, astfel s-a prezentat la Oficiul de Stare Civilă de la Cahul și a solicitat să i se facă certificatul de naștere, pe care l-a perfectat în termen de o zi pentru a se întoarce

înapoi acasă. Suma de bani pentru perfectare a achitat-o în birou persoanei care înregistra. Suma a achitat-o la casă. Certificatul de naștere a fost eliberat într-o zi. Certificatul de naștere i-a fost eliberat într-o oră. Ea a rămas o zi în Cahul. *Ea a achitat banii în mână unei doamne, pentru certificat, dar bon de plată nu a primit.* În anul 1998 a achitat 400 de dolari la compania turistică, iar când i-au deschis viza a achitat 2 400 dolari. Iar companiei turistice pentru perfectarea certificatului de naștere nu a achitat nimic (f.d.117-118, vol. I).

În continuare instanța de recurs apreciază ca fiind prematură și greșită concluzia instanței de apel prin care s-a menționat „*acuzarea nu a prezentat nici o probă directă în sprijinul învinuirii aduse inculpatei Lebejin Valentina și nu a înlăturat dubiile rezonabile referitor la nevinovăția acesteia*” or instanța de apel atunci când constată lipsa în acțiunile inculpatei a elementelor constitutive ale infracțiunii incriminate, urmează să-și argumenteze poziția prin prisma tuturor probelor acumulate, dându-le o apreciere multilaterală și obiectivă, fără a omite să se expună asupra unora și fără a se eschiva sau denatura conținutul altora.

Mai mult, în contextul dat, Colegiul penal lărgit mai specifică că, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate la caz. Or, aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal. Aprecierea probelor după intima convingere se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv. Principala problemă pusă în discuție pe o cauză penală este vinovăția persoanei trimisă în judecată în raport cu faptele pentru care aceasta este acuzată.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, încadrarea juridică corectă a acțiunilor inculpatei, să verifice și aprecieze conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să descrie probele puse la baza învinuirii imputate lui Lebejin Valentina și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și nemotivate.

Având în vedere circumstanțele evidențiate, instanța de recurs statuează că, garanțiile consacrate în art.6§1 din Convenție includ obligația instanțelor judecătorești naționale de a motiva cu suficientă claritate deciziile sale (*H. c. Belgiei, §53, din 30.11.1987*). O decizie motivată demonstrează părților că au fost cu adevărat auzite de către instanță în proces.

Față de cele ce preced, Colegiul penal lărgit constată că în speța discutată și-au găsit confirmare temeiurile invocate de recurent și prevăzute în art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, „decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții corecte, deoarece eroarea admisă nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlătore erorile menționate,

să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art.art.93, 95, 101 Cod de procedură penală, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

11. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2020, în cauza penală în privința lui *Lebejin Valentina xxxx*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată la 28 ianuarie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Boico Victor